

Motion till riksdagen

1989/90:So327

av Görel Thurdin och Karin Söder (båda c)

Sexuella övergrepp mot barn

Som vi framhöll i en motion föregående år har barnen rätt att känna trygghet. Den tryggheten har vi vuxna ansvaret för. Tyvärr brister vi ofta i det ansvaret och barnen förlorar sin medfödda tillit till de vuxna. Enligt grundläggande normer i samhället är incest helt oacceptabelt. Överhuvudtaget måste sexuella övergrepp på barn fördömas. Fysiskt våld på barn kan endast väcka avsky, därför att barnet har ingen möjlighet att försvara sig. Undersökningar visar dock att sexuella övergrepp på barn från en vuxen i familjen inte är så sällan förekommande.

Det som inte talas om i samhället talas heller inte om i privatlivet. Det gör att barn som är utsatta för övergrepp inget berättar, att föräldrar som utövar incest absolut inget tillstår och att de som eventuellt får vetskap inget berättar. Därför har samhället tidigare inte fått någon ingående kunskap om förhållanden som rör sexuella övergrepp på barn.

De drabbade barnen har stort behov av hjälp och stöd. Det har också de vuxna som är inblandade, både anhöriga och förövare. För att vi ska kunna tillmötesgå de drabbade barnens behov, krävs framför allt en bred kunskap bland dem som har ansvar för barn och ungdomar. Vi tänker på framför allt sociala myndigheter, polis- och åklagarmyndigheterna, inkl nämndemän, men också sjukvården, barnomsorgen, skolväsendet. Här ställs stora krav på samarbete mellan ovan nämnda myndigheter. Alla som i sitt arbete kan komma i kontakt med utsatta barn behöver utbildning och information, annars klarar man inte av att lösa de uppgifter man är ålagd som t ex utredare, vårdare och domare. Socialstyrelsen har fått i uppdrag att ta initiativ till utbildning och information samt utarbetandet av allmänna råd.

Vi har ett gemensamt ansvar för att barnen garanteras skydd mot fortsatta övergrepp, samtidigt som barnen garanteras vård och behandling och en trygg miljö. Det gäller också att försöka förebygga och stoppa den här typen av brott. Brottet upprepas ofta från generation till generation och det gäller att bryta det sociala arvet. I förhållande till andra företeelser som varit utsatta för sexuella övergrepp under sin uppväxt betydligt högre grad av självdestruktiva beteenden som t ex prostitution och psykisk svaghet.

Riksföreningen mot sexuella övergrepp på barn, RMSÖ, har angivit att 70 % av tonåriga narkomaner i Minneapolis varit utsatta för incest, att 70 % av patienter, som behandlats för psykiska störningar i åldrarna 20–45 år i Malmö, hade varit utsatta för incest, att 37 % av kvinnor i Stockholm som

försökt begå självmord hade varit utsatta för incest.

För att skydda de utsatta barnen, och i förebyggande syfte, bör ett s.k. barnombud finnas i kommunerna. De ska ha till uppgift att tillvarata barnets rättigheter i varje utredning och i övrigt se till barnets bästa och värna barnets intressen. Det bör vara socialtjänstens ansvar att inrätta detta ombud. Med tanke på barnets utsatta position anser vi det befogat att utreda och pröva möjligheten att inrätta barnombud i kommunerna. Vi anser att riksdagen ska ge regeringen detta till känna.

Det är särskilt viktigt att barn, som blivit utsatta för sexuellt överväld, får möjlighet till en fullständig rehabilitering och vård. Inom Stockholms läns landsting har goda resultat uppnåtts i det projekt med grupperapi som riktat sig till utsatta flickor, deras mödrar och småbarn, samt förövare av sexualbrott.

En oftast glömd grupp är pojkar som blivit offer för sexuella brott. Fler projekt av ovan nämnt slag måste komma till stånd där också pojkarna finns med. För att lyckas med detta bör PBU få ökade resurser, för rehabiliteringsinsatser men också för metodutveckling inom detta eftersatta område.

Av stor betydelse är också utbildning av de personer som arbetar med de rättsfall som berör sexuella övergrepp på barn. Dit hör naturligtvis socialarbetare och poliser, men också åklagare, domare och nämndemän.

Domstolsverket och Rikspolisstyrelsen bör därför få i uppdrag att ge utbildning till berörda kategorier på detta område. Det är viktigt för att kunna göra riktiga bedömningar och därmed garantera rättstryggheten för dessa hårt prövade människor. Detta bör ges regeringen till känna.

RMSÖ är en frivillig organisation som arbetar för att stödja och hjälpa offer för sexualbrott företrädesvis barn och ungdomar, men även vuxna. De bedriver jourverksamhet och får mellan 40 och 80 samtal i veckan. De som ingår i jourgruppen har utbildning inom socialtjänst eller barn-, ungdoms- eller sjukvård. Deras främsta uppgift har varit att lyssna och ge råd och stöd. Berörda myndigheter tar också deras tjänster i anspråk.

Vi anser att föreningen borde ha möjlighet till bidrag från Socialstyrelsen. Detta bör ges regeringen till känna.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om barnombud,

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbildning till poliser, åklagare, domare och nämndemän.¹]

2. att riksdagen beslutar att ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om bidrag till Riksföreningen mot sexuella övergrepp på barn.

Stockholm den 25 januari 1990

Görel Thurdin (c)

Karin Söder (c)

¹ 1989/90:Ju241

